

For at være fleksible, må vi være strukturerede

Bo- og behandlingstilbuddet OK-Fonden Enghaven har længe arbejdet recovery-orienteret og med fokus på beboerinddragelse. Nu har de sat inddragelse så meget i system, at strukturen ikke modvirker, men i stedet muliggør fleksible og individuelle løsninger.

Udvikling af ny systematik

Når en ny beboer flytter ind på OK-Fonden Enghaven, er det ofte en af de andre beboere, som tager imod og sørger for, at den nye beboer bliver en del af fællesskabet på botilbuddet. Det sker ikke tilfældigt, men fordi en beboer-mentorordning er noget af det, der har været arbejdet med gennem et udviklingsforløb med Socialstyrelsen. Det er også i forbindelse med denne udviklingsproces, at inddragelsen af beboerne i arbejdet med handleplansmålene er blevet systematiseret, og nu er i gang med at blive udbredt til tilbuddets øvrige afdelinger.

Konkret har udviklingsforløbet taget udgangspunkt i to af OK-Fonden Enghavens syv afdelinger. De to afdelinger har dannet en implementeringsgruppe med repræsentanter fra både ledelse, medarbejdere og beboere. I gruppen har de haft samtaler på tværs, som har gjort alle klogere og rent konkret udviklet, kvalificeret og implementeret en øget systematik særligt i forhold til den omtalte mentorordning og det løbende arbejde med den enkelte beboers handleplansmål.

Et vedholdende fokus på recovery

OK-Fonden Enghaven var allerede inden forløbet meget optaget af den recovery-orienterede tilgang. Samtidig var de ydmyge overfor, at de hele tiden kan blive bedre, og at der skal et vedvarende fokus til for at fastholde de gode takter. Derfor arbejdede Enghaven særligt med at styrke systematikken for, hvordan man udvikler og fastholder nye tiltag. En systematik, der blandt andet handler om, hvordan man løbende inddrager beboerne både i udviklingen af nye og eksisterende tiltag til gavn for hele botilbuddet, men også til gavn for den enkelte beboer.

Mentorguide og inddragelse i handleplan

OK-Fonden Enghaven havde i det små afprøvet en mentorordning, og en af beboerne, som var med i implementeringsgruppen, sad inde med vigtige erfaringer herfra. Både erfaringer om at komme til et nyt bosted, og hvor svært det kan være at blive en del af fællesskabet, og konkrete mentorerfaringer fra første gang, ordningen blev prøvet af. Det var derfor

OK-Fonden Enghaven

OK-Fonden Enghaven ved Horsens er et privat bo- og behandlingstilbud efter servicelovens § 107 og § 108. Der er 7 afdelinger med i alt 54 pladser.

oplagt at lade beboeren og nærmeste kontaktperson sammen udvikle en guide til beboer-mentorordningen.

Guiden beskriver, hvordan og på hvilken baggrund et muligt match etableres, hvad beboeren kan forvente sig af sin mentor, og hvordan de kommunikerer. Guiden beskriver også, at der i mentorforløbet når som helst kan trækkes på en medarbejder, hvis behovet opstår.

En anden konkret afledt effekt af forløbet er systematikken og udbredelsen af inddragelse i handleplansmålene. Cirka hver 6. uge mødes beboeren med begge sine kontaktpersoner for at gennemgå og evaluere sine mål. Her sidder de sammen omkring computeren, så alle kan se, hvad der bliver skrevet. Status og evaluering skrives i jeg-form og i enkelte tilfælde har beboeren selv skrevet den endelige evaluering, mens kontaktpersonerne sad ved siden af.

Erfaringen fra udviklingsforløbet er, at jo mere systematisk beboerne inddrages i opfølgningen, jo bedre er chancerne for, at målene er relevante for beboeren, at målene er motiverede, og at de delmål, der bliver sat, er de rigtige. Hertil giver beboere udtryk for en stor tilfredsstillelse og motivation i at kunne følge og evaluere de mål, der sættes.

Hvad har været svært?

Det kræver vedholdende og insisterende organisatorisk og ledelsesmæssig opbakning at implementere et mindset. Det kræver også, at alle er åbne overfor, at noget kan gøres på andre måder end først planlagt.

Indimellem har det været svært at fastholde systematikken for inddragelse i handleplansarbejdet – især i de tilfælde, hvor beboerne ikke umiddelbart har udvist interesse for at blive inddraget. Der er dog med forløbet kommet en langt større vedholdenhed i forhold til fortsat at motivere til deltagelse. Kun i de tilfælde, hvor beboerne af den ene eller anden grund ikke evner at deltage, er de blevet fritaget, men selv her har der været en systematik for så at prøve igen på et andet tidspunkt, hvor beboerens muligheder for deltagelse kan have ændret sig.

Hvad nu?

Den systematik, som er opnået gennem udviklingsforløbet, skal udbredes yderligere, så beboere i alle afdelinger får gavn af det.

Herudover er der også fokus på, hvordan man kan blive ved med at være nysgerrige på nye mulige nye tiltag og at have recovery med i mindsettet i alt, hvad der sættes i gang.

Casen er skrevet af Socialt Udviklingscenter SUS for Socialstyrelsen, oktober 2022.

3 gode råd til andre

✓ **Tænk nyt**

Selvom alle har godt fat på den recovery-orienterede tilgang, er det vigtigt at bevare nysgerrigheden på og åbenheden for, at det altid kan blive endnu bedre. Det er nemt at blive blind, hvis vi tror, at vi allerede har fundet den bedste løsning.

✓ **Kobl det nye op på eksisterende arbejdsgange**

Det fremmer chancerne for forankring, hvis de nye tiltag og arbejdsgange, der udvikles, kan kobles til noget af alt det, som i forvejen fungerer.

✓ **Vær kreativ**

Kreative tilgange er gavnlige, når der skal motiveres til deltagelse og inddragelse – både blandt medarbejdere og beboere.

På vej mod en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis

Botilbuddet og bostøtte Voksenbogen er et af landets 72 socialpsykiatriske tilbud, der over tre år har samarbejdet med Socialstyrelsen om at udvikle en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis.

På tværs af udviklingsforløbene i de socialpsykiatriske tilbud er erfaringerne, at især tre forhold er vigtige for at lykkes:

- ✓ **Tydelig ledelse:** Ledelsen skal udstikke retning, sikre vedvarende fokus og inddrage medarbejdere og borgere løbende.
- ✓ **Brug af prøvehandlinger:** Systematisk arbejde med at planlægge, gennemføre og lære i forhold til, hvad der fungerer henholdsvis ikke fungerer i en udvikling af praksis.
- ✓ **Fokus på forankring:** Forankring af udviklingsarbejdet er en forudsætning for udvikling af kvaliteten på den lange bane.

En række tilbud har delt deres konkrete erfaringer fra udviklingsarbejdet med at styrke kvaliteten i deres tilbud – til inspiration for andre. Du kan læse om, hvordan de konkret har grebet det an, hvad de har fået ud af det, hvad der har været hjælpsomt, og hvad der har været svært, her:

www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Udviklingsarbejdet i de socialpsykiatriske tilbud er en del af et større initiativ 'En styrket indsats i kvaliteten i socialpsykiatrien' (2019-22). Initiativet skal understøtte et bredt kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien og dermed en bedre indsats til mennesker med psykiske vanskeligheder.

Find materiale

Socialstyrelsen har udarbejdet en række materialer, som ledere og medarbejdere kan bruge til at understøtte og udvikle en recovery-orienteret og rehabiliterende praksis.

Find anbefalinger, e-læring, redskaber og film på:
www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Hvad er recovery-orienteret rehabilitering?

Recovery-orienteret rehabilitering er en faglig tilgang, der har fokus på at understøtte borgernes muligheder for at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt. Socialstyrelsen tager udgangspunkt i otte principper for recovery-orienteret rehabilitering. Principperne er forbundne og beskriver tilsammen en praksis, hvor borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden er omdrejningspunktet for indsatsen.

1. Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
2. Fokusér på borgernes ressourcer
3. Inddrag borgernes netværk og de almene fællesskaber
4. Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt
5. Hjælp borgerne så tidligt som muligt
6. Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation
7. Følg op, så indsatsen altid er den rette
8. Brug viden og metoder, der virker